

Pružanje mira u euharistijskom slavlju

Nakon višegodišnjih konzultacija sveti otac Franjo odobrio je još prošle godine dokument (okružnicu) Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata kojom se želi upozoriti na neke nepravilnosti koje se javljaju prigodom pružanja mira u euharistijskom slavlju. U kolovozu prošle godine dio dokumenta objavio je portal *Bitno.net*, zatim *Živo vrelo* i *Službeni vjesnik Mostarsko Duvanjske i Trebinjsko-mrskanske biskupije* (cijeli doku-

ment). I mi ćemo u uvodniku donijeti najvažniji dio tog dokumenta. Nadamo se da će biti još takvih intervencija od strane iste kongregacije, i to u područje pjevanja unutar liturgije. Očito se u liturgiju uvlači kroz mala vrata sve i svašta i tako se narušava sklad autentične liturgijske simbolike i geste. Donosimo zato dio okružnice, jer se često na tom mjestu kad se pruža mir ubacuju pjesme, skladbe, svirke kojima ondje nije mjesto i koje nisu propisane u *Rimskom misa-*

lu i obredu.

U *Misalu* je predviđeno da svećenik zapjeva: »Mir Gospodnji bio vazda s vama«, ali poslije toga nema predviđenih nikakvih pjesama, već slijedi *Jaganjče Božji*.

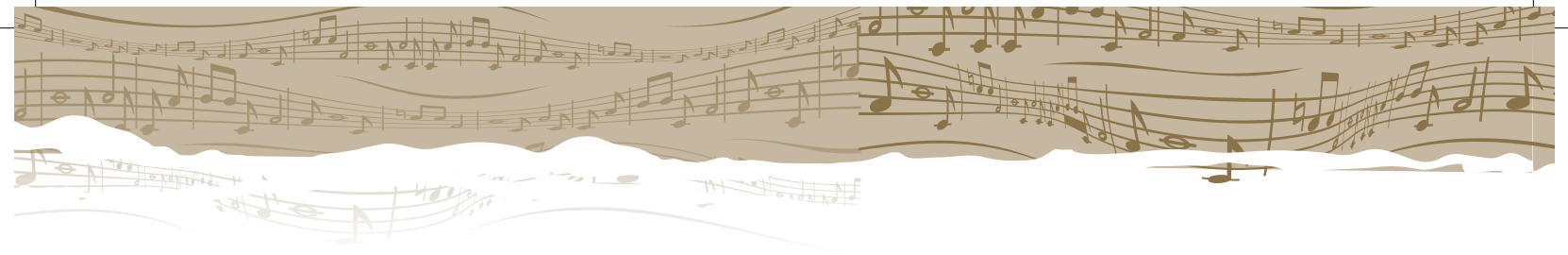
Neki pjevači u našim crkva- ma već si počinju pružati ruke nakon odgovora: »Jer tvoje je kraljevstvo i slava i moć u vjekove.« To nije pravilno, jer nas na pružanje mira treba pozvati svećenik ili đakon i tek onda si pružamo ruke, a potom slijedi pjevanje *Jaganjče Božji*.

Okružnica

Obredno značenje dara mira u svetj misi

»Mir vam ostavljam, mir vam svoj dajem«, riječi su kojima je Isus svojim učenicima, okupljenima u dvorani Posljednje večere, obećao dar mira, prije nego što je pošao prema svojoj mucu, da bi u njima usadio radosnu sigurnost svoje postojane prisutnosti. Nakon svoga uskrsnuća Gospodin ispunja svoje obećanje, pojavivši se među njima na mjestu gdje su bili okupljeni u strahu od Židova, govoreći: »Mir vama!« Kristov je mir plod otkupljenja koje je donio na svijet svojom smrću i uskrsnućem, dar koji uskrsli Gospodin nastavlja i danas davati svojoj Crkvi kad se ona okuplja na slavlju euharistije, da bi tomu svjedočila u svakodnevnom životu... U poslijesinodskoj apostolskoj pobudnici *Sacramentum caritatis* papa Benedikt XVI. povjerio je ovoj kongregaciji zadaću da razmotri pitanje o znaku pružanja mira, da bi se očuvala sveta narav euharistijskog slavlja i pojam otajstva u trenutku primanja svete pričesti: »Euharistija je po svojoj naravi sakrament mira. Ta dimenzija otajstva euharistije u euharistijskom slavlju nalazi osobit izričaj u obredu pružanja mira. Riječ je nedvojbeno o vrlo vrijednu znaku (usp. Iv 14, 27). U našem vremenu, koje je tako bremenito strahom i konfliktima, ta gesta, čak i u općenitom smislu, poprima osobitu važnost ako Crkva postaje sve svjesnija vlastite zadaće da od Gospodina usrdno moli dar mira i jedinstva za sebe i za cijelu ljudsku obitelj. [...] Polazeći odatle, moguće je shvatiti intenzitet kojim se obred mira često iskazuje u liturgijskom slavlju. Ipak, tijekom biskupske sinode razmišljalo se o uputnosti da se ta gesta, koja može poprimiti pretjerane oblike, stvarajući tako neposredno prije pričesti određenu pomutnju, reducira. Dobro je imati na umu da trijeznost, koja je nužna da se očuva ozračje slavlja, nipošto ne umanjuje veliku vrijednost te geste. Ta se trijeznost konkretno očituje ako se, primjerice, pružanje mira ograniči samo na one koji se nalaze neposredno do nas.«

Papa Benedikt XVI., osim što je osvjetlio pravo značenje obreda i pružanja mira, naglasio je njegovu veliku važnost, kao prinos kršćana svojim molitvama i svjedočenjem da bi se ublažile najdublje i uznemiravajuće tjeskobe suvremenog čovječanstva. U vidu svega toga on je obnovio svoj poziv da se taj obred zaštiti i da se taj liturgijski čin vrši s pobožnim osjećajem i trijeznošću. Ovaj se dikasterij, na traženje pape Benedikta XVI., obratio biskupskim konferencijama već u svibnju 2008., da bi zatražio njihovo mišljenje o tome treba li zadržati pružanje mira prije pričesti, gdje se sada nalazi, ili ga pomaknuti na drugo mjesto, imajući u vidu poboljšanje njegova razumijevanja. Nakon dalj-

njega razmatranja smatralo se prikladnim zadržati obred mira na njegovu tradicionalnom mjestu u rimskoj liturgiji i ne uvoditi strukturne promjene u *Rimski misal*. U nastavku se nude neke praktične smjernice za bolje tumačenje sadržaja pružanja mira i da bi se sveli na pravu mjeru pretjerani izrazi koji dovode do pomutnje u liturgijskom skupu prije pričesti. Razmatranje je te teme vrlo važno. Ako vjernici svojim obrednim gestama ne cijene i ne iskazuju da žive autentično značenje znaka mira, kršćanski je pojam mira oslabljen i njihovo je plodonosno sudjelovanje u euharistiji umanjeno. Stoga, uz prethodna razmatranja, koja mogu biti temeljem prikladne kateheze uza smjernice, biskupskim se konferencijama nude neki praktični prijedlozi za njihovo razborito promišljanje:

a) Potrebno je jasno i definitivno protumačiti da obred mira već ima svoje duboko značenje u molitvi i pružanju mira u kontekstu euharistije. Ispravno izvršeno pružanje mira između sudionika na misi obogaćuje sam obred i daje mu dublje značenje. Sasvim je, dakle, ispravno reći da to ne podrazumijeva pozvati vjernike da »mehanički« razmijene znak mira. Ako se predviđa da se on ne će pravilno održati zbog specifičnih okolnosti ili ako se smatra pedagoški mudrim da se u određenim prigodama na održi, može se ispustiti i ponekad ga treba ispustiti. Vrijedno je prisjetiti se da rubrika u *Misalu* kaže: »Zatim, ako je zgodno, đakon ili svećenik doda: »Pružite mir jedni drugima.«

b) Na temelju tih primjedaba, može se preporučiti da prigodom objavljivanja prijevoda trećega tipskog izdanja *Rimskog misala* u svojim zemljama, ili kad se poduzmu nova izdanja *Misala* u budućnosti, biskupske konferencije razmotre bi li bilo prikladno mijenjati način pružanja mira koji je prije ustanovljen. Naprimjer, nakon godina iskustva u onim mjestima gdje su prethodno izabrane poznate i profane geste pozdrava, one bi se mogle zamijeniti drugim prikladnim gestama.

c) U svakom slučaju, bit će potrebno u vrijeme pružanja mira definitivno izbjeći zlouporabe poput:

– Uvođenja »pjesme za mir«, koja ne postoji u rimskom obredniku.

– Pomicanje vjernika sa svojih mjesta da bi pružali mir između sebe.

– Svećenikov odlazak od oltara da bi pružio znak mira nekima od vjernika.

– Da u određenim okolnostima, kao na svetkovinu Uskrsa ili Božića, ili tijekom obrednih slavlja poput krštenja, prve pričesti, krizme, vjenčanja, svetih ređenja, redovničkih zavjeta i sprovoda pružanje mira postane prigoda za izražavanje čestitki, dobrih želja ili sućuti među prisutnima.

d) Biskupske su konferencije jednako pozvane da pripreme liturgijske kateheze o značenju obreda mira u rimskoj liturgiji i njegovu ispravnu ostvarenju u slavlju svete mise. U tom pogledu, Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata pridružuje ovoj okružnici neke pomoćne smjernice.

Bliski odnosi između *lex orandi* i *lex credendi* moraju se očito proširiti i na *lex vivendi*. Danas je ozbiljna obveza katolika u izgradnji pravednijega i mirnijeg svijeta popraćena i dubokim razumijevanjem kršćanskog značenja mira, i to uvelike ovisi o ozbiljnosti s kojom naše partikularne crkve dočekuju i zazivaju dar mira i izražavaju ga u liturgijskom slavlju. Mora se inzistirati i požurivati produktivne korake unaprijed u tom pogledu, jer kakvoća našega euharistijskog sudjelovanja ovisi o tome, kao i učinkovitost našega pridruživanja k onima koji su veleposlanici i graditelji mira, kao što je izraženo u *Blaženstvima*.

Na kraju, biskupi i pod njihovim vodstvom svećenici stoga se potiču da brižno razmotre ove primjedbe i prodube duhovno značenje obreda mira u slavlju svete mise, u svojoj duhovnoj i liturgijskoj formaciji, i u prikladnoj katehezi za vjernike. Krist je naš mir, taj božanski mir, naviješten od proroka i anđela, i koji je on donio u svijet po svojem vazmenom otajstvu. Taj mir uskrslog Gospodina se zaziva, naviješta i širi u slavlju, čak i po ljudskim gestama, uzdignutima na razinu sakralnoga.

Vrhovni svećenik Franjo, sedmoga dana mjeseca lipnja godine 2014., potvrdio je i odobrio sadržaj ove okružnice, koju je pripremila Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata, i odredio da se objavi.

Iz ureda Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata.

Rim, 8. lipnja 2014., svetkovina Pedesetnice

Antonio kard. Cañizares Llovera – prefekt
Arthur Roche, nadbiskup – tajnik

* Prijevod: M. Glibić